

Səyahətlər

Baş Məqalə - Betti Bleyer

Mənbə: Azerbaijan International jurnalı - Aİ 6.2 (Yay 1998)

© 2002. Azerbaijan International

Sovet İttifaqına ilk səfərimi heç vaxt unutmam. 1976-cı il idi. O vaxt Yunanıstanda yaşayırdım və Moskvaya və Leninqrada 10 günlük səfərə çıxan 30 nəfərlik diş həkimləri qrupuna qoşulmuşdum. Əlbəttə ki, bizə ən yaxşı, ən böyük və ən dəbdəbəli yerlər və şeylər göstərildi. Elə Sovet ideologiyasında hər şey əla olmalı deyildimi? Belə ki, Soyuq Müharibədən yaranan gərginliklər gördüklərimizə bir kölgə saldı. Həmişə “həqiqi” Sovet İttifaqını gördüyümüzə şübhə ilə yanaşır və qaldığımız otelin otağında gizli səsyzma aparatının yerləşdirildiyindən və bizi əhatə edənlərin əsl DTK agentləri olduğundan şübhə edirdik.

Azərbaycana gəldikdə isə, belə bir yerin mövcudluğu haqda heç təsəvvürümüz belə yox idi. Politbüroonun əsas qərarlarının verildiyi mərkəz, Moskva bütün xarici valyutanın Rusiya xəzinəsinə daxil olmasını təmin etmişdi.

Bu gün, Dəmir Pərdənin 70 il (1920-1991) Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətdən təcrid etdiyini unutmaq asandır. Bu siyasət nəticəsində Azərbaycanın digər ölkələrdən təcrid olunsa da onlara düşmən münasibət bəsləyən ölkəyə çevrilməməsi çox heyranedicidir. Əslində bunun tamamilə əksi baş vermişdir. Siz burada istiqanlı, hər şeyə marağ göstərən və yeni dostlar qazanmağa can atan insanlarla rastlaşacaqsınız. İtaliya səfiri Alessandro Fallavolitanın bu yaxınlarda müşahidə etdiyi kimi, “Azərbaycanlılar xaricilərə qarşı xenofobik münasibət bəsləmişlər, yəni xariciləri qəbul edir və onları rədd etmirlər. Xaricilər özlərini burada çox yaxşı hiss edirlər.” Əslində onların mədəniyyətlərində ən dəyərləndirilən və əlbəttə ki, turizmin təməl daşı olan onların qonaqpərvərlikləridir. Onlarda xəsislik və bir-birinə etibarsızlıq hissi yoxdur.

Əlbəttə ki, Azərbaycan Sovet dövründə öz günəşli iqlimi və mavi dənizi ilə turistlərin ən çox axışdığı yer olmuşdur, amma bu turistlərin çox hissəsi ya qonşu Sovet respublikalarından, ya da ki, Sosialist ideologiyalı Şərqi Avropa respublikalarından gəlirdi. Ona görə də təəccüblü deyil ki, bu gün turizm üçün çox az infrastruktur qalmışdır. Axı Sovet sosialist sistemi xidmət sahəsində nümunə bir ölkə kimi tanınmamışdır. Turizm anlayışı isə ictimaiyyətə xidmət etmək və onların tələblərini ödəmək prinsipinə əsaslanır.

Unutmaq da olmaz ki, minilliklər boyunca karvanlar Şərqlə Qərblə, Cənubla Şimal arasında öz yollarını bu yol qovuşağından salmışlar. Hələ heç Qobustan qayalarının divarlarında 5000 il bundan qabaq çəkilmiş, qamışdan düzəldilmiş qayıq rəsmlərini və ya rayon yerlərində dağılıb sökülmiş karvansarayları demirik. Venesiya tədqiqatçısı Marko Polo (1254-1324) və ya fransız yazıçısı Aleksandr Düma kimi səyahətçilərin xatirələrində bu ərazidəki tarixi müşahidələrdən bəhs edilir. Ötən əsrin əvvəllərində turistləri ən çox cəlb edən yerlər təsvir olunan şəxsi poçt kolleksiyalarındakı markalar fransız, alman və əlbəttə ki, rus dillərində çap edilmişdir.

Hələ turistlərin Azərbaycana kütləvi gəlişi üçün bir qədər tezdir. Lakin inanırıq ki, sərmayə nəticəsində 1970-ci illərdə "Orta Şərqlə Parisi" olan Beyrut kimi Azərbaycanın da turist mərkəzinə çevrilmək imkanı var. Qərbin nüfuzlu jurnallarının çoxu bu imkanların olub-olmadığını yoxlamaq üçün öz jurnalistlərini bura göndərirlər. Məsələn, National Geographic bir neçə ildir Xəzər dənizi haqqda regional iş üzərində işləyir. Smitsonian jurnalı keçən il bu barədə bir nəşr buraxdı. Kond Nast Traveler və Milli Tarix muzeyi bu yaxınlarda öz müşahidələrini dərc etdirəcəklər. CBS heyəti bir neçə aydan sonra efirə çıxaracaq sənədli bir filmin çəkilişini yenidən başa vurub.

Turist infrastrukturunun hələ də bərpa olunmadığına baxmayaraq, özəl müəssisələr otellər, restoranlar, avtomobil icarəsi və Avropaya gündəlik uçuşlar təşkil etməklə müəyyən mərhələnin əsasını qoyurlar. Turizmin çiçəklənməsi üçün isə hökumət ciddi surətdə fəaliyyətə başlayıb infrastrukturunu beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə qurmalıdır. Bu səyahətin başlanmadığı demək deyildir. Ötən bu beş il ərzində görülən işlərdən ən böyüyü Ermənistanla olan Qarabağ uğrunda müharibəsindən sonra yaradılan stabil siyasi şəraitdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda baş verən cinayətlərin sayı Amerika və Avropaya nisbətən həddindən çox aşağıdır.

Lakin hələ də mühafizə, yol sistemi, tibb xidmətləri, daxili nəqliyyat və turist xidmətlərini yaxşılaşdırmaq lazımdır. Telekommunikasiya beynəlxalq diqqətdən faydalanan ilk sahə olmuşdur. 4 ya 5 il bundan qabaq Azərbaycana zəng etmək çox çətin idi. Telefon əlaqəsi yaratmaq üçün telefonunda "re-dial" düyməsini 50 dəfə yığmalı olurdun. Bu gün peyk vasitəsilə internetə qoşulma adi bir haldır.

Azərbaycanın burada qısaca olaraq adları çəkilən şəhər və rayonlardan başqa bir çox digər görməli yerləri də vardır, ancaq bu nömrəmizdə verilənlərin sizə başlamaq üçün təkən verəcəyinə ümid edirik. 20-ci səhifədə verilmiş "Bakının İçəri Şəhərinə səyahət" indiyə qədər çap olunan ilk bələdçidir. Biz heç Qafqaz sıra dağları (yollar etibarsız olduğundan buraya səyahət etmək risklidir) və ya quşları seyr etmək üçün gözəl şəraiti olan cənub sahilindəki bataqlıqlar haqqda yazmamışıq.

Artıq dördüncü ildir ki, 5-ci Neft və Qaz Sərgisi ilə üst-üstə düşən bu yay nömrəmizdə də reklamçılarımız haqqda məlumat dərc edirik. Bu məlumat bölməsində şəhərdə biznes

sahəsində olan yeni şəxslər və yeni ünvanlar haqda öyrənə bilərsiniz. Təbii ki, bu məlumat il ərzində dəyişəcəkdir. Dəyişikliklərdən xəbərdar olmaq üçün bizim AZER.com internet sahifəsində “Services” bölməsinə daxil olub orada hər bir şirkət haqqında informasiyanı yoxlaya bilərsiniz.

Sizə Azərbaycana uğurlu səyahətlər arzulayırıq. Açıqürəklik və qonaqpərvərlik ruhu hər yerdə sizinlə olacaq. Verə biləcəyimiz ən yaxşı məsləhət budur: Dost qazan və şəraitə uyğunlaşmağa çalış. Azərbaycanlılar demişkən, “Yaxşı yol!”

Tərcümə: Ülviyyə Məmmədova

Yoxladı: Gülnar Aydəmirova

Redaktə etdi və veb üçün hazırladı: Aynurə Hüseynova